

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy ☒ Materiál legislatívnej povahy ☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	27.máj – 4. jún 2024
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	jún 2024
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	

2. Definovanie problému
Duplicitná kategória odborných zamestnancov „sociálny pracovník“ v zákone č. 138/2019 Z. z. a v zákone č. 219/2014 Z. z. Tento stav sa v prejavuje tiež v navodení stavu, kedy novovzniknutá kategória odborných zamestnancov nemôže vykonávať všetky práva pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. a vzniká stav, kedy dochádza k rozdielnemu odmeňovaniu za výkon rovnakej práce. Ďalším problémom, ktorý je evidovaný od roku 2023, je nejednoznačnosť ustanovení, ktoré upravujú podmienky zaraďovania do vyššieho kariérového stupňa úspešných športovcov, trénerov a umelcov. Kurikulárna reforma sa prejavila v praxi aj potrebou väčšej angažovanosti občianskych združení v inovačnom vzdelávaní, s čím súvisí potreba úpravy podmienok organizovania inovačného vzdelávania uvedenými subjektmi. Ďalej sa v rámci starostlivosti o pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zavádza kompenzačný príspevok. Okrem uvedeného návrh rieši otázky predpokladov na výkon pracovnej činnosti odídencov. Nedostatok učiteľov na Slovensku je výrazný, v najbližších rokoch sa bude prehľbovať, najviac postihnuté oblasti sú na západe Slovenska, predovšetkým v Bratislavskom kraji. Pomer platov ku platom vysokoškolsky vzdelaných bol v Bratislavskom kraji v roku 2022 na úrovni 66 %, pričom priemer na Slovensku dosiahol 80 %, v Prešovskom kraji dokonca zarábali učitelia v priemere viac ako vysokoškolsky vzdelaní zamestnanci. Nedostatok učiteľov v niektorých učiteľských aprobáciách, predovšetkým v predmetoch fyzika, matematika, informatika, cudzie jazyky a chémia. Prejavuje sa to v nízkom podiele absolventov učiteľských smerov vzhľadom k počtu potrebných učiteľov a vysokým podielom nahlásených voľných pracovných miest. Riziko budúceho nedostatku učiteľov odborných predmetov, vrátane majstrov odbornej výchovy, z dôvodu starnutia učiteľov z dôvodu očakávaného veľkého počtu odchodov do dôchodku. V niektorých predmetoch je okolo 40 % takýchto učiteľov v preddôchodkovom alebo dôchodkovom veku.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom návrhu je pri sociálnych pracovníkoch v školstve reflektovať predpisy v pôsobnosti MPSVaR SR, umožniť jednoznačné zaraďovanie úspešných športovcov, trénerov a umelcov do vyšších kariérových stupňov, umožniť integráciu odídencov, vytvoriť vecný a právny základ pre priznávanie kompenzačného príspevku pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom, ako aj odstrániť niektoré prekážky pri poskytovaní inovačného vzdelávania. Ďalším cieľom je zvýšenie atraktivity pracovných pozícií v oblasti vzdelávania, zníženie miery ich fluktuácie a určité zastabilizovanie najmä v regiónoch alebo špecializáciách, kde je nedostatok personálu najvýraznejší.
4. Dotknuté subjekty
Školy a školské zariadenia, poskytovatelia vzdelávania v profesijnom rozvoji, zriaďovatelia škôl (vrátane materských škôl) a školských zariadení, školy a školské zariadenia, pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci škôl a školských zariadení, obce, vyššie územné celky, komunity v oblastiach s nedostatkom učiteľov vrátane rodičov detí a žiakov.
5. Alternatívne riešenia

Alternatívnym riešením je nulový variant, teda neprijatie návrhu právneho predpisu, čo by znamenalo, že bude pretrvávajúť súčasný stav uvedený vyššie. Bude sa prehlbovať nedostatok pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ktorý bude ešte zvýraznený starnutím učiteľského zboru. Bude zvýraznená regionálne diferencovaná fluktuácia zamestnancov v školstve.

6. Vykonávanie predpisov

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie

V súvislosti s prijatím novely zákona č. 138/2019 Z. z. bude potrebné prijať aj novú vyhlášku, ktorá bude upravovať podrobnosti o doklade preukazujúcom činnosť športovca, trénera a umelca na účely zaradovania do kariérového stupňa a podrobnosti o spôsobe preukázania výkonu činnosti umelca.

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Účelnosť navrhovanej novely zákona bude preskúmaná po nadobudnutí účinnosti zákona od t. j. od 1.1.2025 a následne každý rok formou analýz regionálnych rozdielov, nedostatku učiteľov v jednotlivých predmetoch/na jednotlivých typoch škôl ako aj evalváciou situácie na školách s vyšším podielom detí zo SZP.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☒ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☒ Nie
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na	☐ Áno		☒ Nie

životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne ☒ Žiadne ☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho	
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne ☒ Žiadne ☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne ☒ Žiadne ☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☒ Pozitívne ☐ Žiadne ☐ Negatívne

10. Poznámky
11. Kontakt na spracovateľa Mgr. Ján Sitarčík, PhD., odbor pedagogických a odborných zamestnancov, jan.sitarcik@minedu.sk, 02/59374 370 JUDr. René Kasenčák, odbor legislatívy, rene.kasencak@minedu.sk, 02/59374 491.
12. Zdroje Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie, https://www.minedu.sk/statny-vzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie-2023/. Počty pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov za roku 2024 vychádzajú z výkazu P1-04 Štvrťročný výkaz o práci v školstve za 4. štvrťrok 2023. Pre ďalšie roky sú počty pedagogických a odborných zamestnancov navýšené na základe prognózy počtu žiakov a učiteľov, ktorú zverejnil Inštitút vzdelávacej politiky a ktorú vypracoval v spolupráci s Ekonomickým ústavom Slovenskej akadémie vied. Celkový rozpočet vychádza zo zachovania výšky príspevku v roku 2024, je navýšený o príspevok v oblastiach s vyšším podielom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, pričom tento celkový objem peňazí je navýšený o nárast počtu pedagogických a odborných zamestnancov.
13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 089/2024 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky) ☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: K vplyvom na podnikateľské prostredie Komisia žiada predkladateľa o vyznačenie pozitívnych a negatívnych vplyvov na podnikateľské prostredie v časti 9. v Doložke vybraných vplyvov a vypracovanie Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie, kde je potrebné tieto vplyvy popísať v časti 3.4 Iné vplyvy. Odôvodnenie: Finančné prostriedky týkajúce sa kompenzačného príspevku bude poskytovať Ministerstvo školstva, vedy výskumu a mládeže SR, avšak v súvislosti s jeho poskytovaním vznikne súkromným školám administratívna záťaž spočívajúca v požiadaní oň, evidencii a pod. Táto administratívna záťaž predstavuje negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň poskytovanie kompenzačného príspevku predstavuje pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, pretože súkromným školám zabezpečí udržať alebo získať vhodných pedagógov. Vzhľadom na to, že tieto vplyvy súvisia s podporou štátu, Komisia odporúča ich popísať v analýze v časti 3.4.. V prípade potreby konzultácie v súvislosti s vyplnením Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie je možné kontaktovať mailovú adresu lin2out@mhsrc.sk. Pripomienka akceptovaná. K vplyvom na rozpočet verejnej správy V doložke vybraných vplyvov je označený pozitívny a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, žiadny vplyv na rozpočet VÚC a obcí a žiadny vplyv na limit verejných výdavkov. V analýze vplyvov v tabuľke č. 1/A je

kvantifikovaný nárast výdavkov v sume 105,2 mil. eur v roku 2025, v sume 106 mil. eur v roku 2026, v sume 106,8 mil. eur v roku 2027 a v sume 106,9 mil. eur v roku 2028, a to najmä v súvislosti s navýšením počtu prijímateľov kompenzačného príspevku, prechodom financovania zamestnancov z projektu POP3 pod štátny rozpočet. Taktiež z tabuľky vyplýva nekrytý vplyv v sume 45,2 mil. eur v roku 2025, v sume 46 mil. eur v roku 2026, v sume 106,8 mil. eur v roku 2027 a v sume 106,9 mil. eur v roku 2028.

V doložke vybraných vplyvov a v analýze vplyvov je z technického hľadiska potrebné:

- v časti 9. Vybrané vplyvy materiálu v prípade, ak predkladateľ označí žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy, sa rozpočtová zabezpečenosť neoznačuje,
- v tabuľke č. 1/A upraviť osobné výdavky na mzdové výdavky (EKRR 610). Komisia upozorňuje, že v prípade, že osobné výdavky supervízorov hradia školy a školské zariadenia a nie priamo kapitola MŠVVM SR, je potrebné zmeniť EKRR na 640 (transfer z kapitoly MŠVVM SR v rámci regionálneho školstva),
- v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov je potrebné do analýzy vplyvov zapracovať aj rok 2024,
- v tabuľke č. 1/A vyplniť riadky „- za každý subjekt verejnej správy / program zvlášť“ v časti Výdavky verejnej správy celkom a v časti Financovanie zabezpečené v rozpočte,
- v tabuľke č. 1/A uviesť rozpočtové krytie v sume 60 mil. eur aj v rokoch 2027 a 2028,
- vypracovať tabuľku č. 5,
- vypracovať časť 2.1.1. Financovanie návrhu,
- v časti 2.2.4. vypracovať sumárnu tabuľku jednotlivých vplyvov tak, aby sa bolo možné dopočítať k celkovému vplyvu,
- v časti 2.2.4. doplniť tabuľky k jednotlivým zmenám a taktiež podrobnejšie kvantifikácie, z ktorých bude zrejmý celkový vplyv rozčlenený na jednotlivé zmeny. Komisia žiada uviesť aj odhadované vplyvy pri zvýšení počtu poberateľov kompenzačných príspevkov, osobitne na MŠ a školské zariadenia, ŠKD, a z iných zdrojov (EÚ a mimorozpočtové zdroje),
- v časti 2.2.4.2 v tabuľke: Prehľad vplyvu úpravy pravidiel znižovania základného úväzku supervízorov uviesť presnú sumu hodinovej mzdy, a to z toho dôvodu, že aktuálne uvedené hodnoty nepredstavujú presný výpočet (t. j. hodinová mzda x počet hodín sa nerovná uvedeným hodnotám úspory),
- tabuľky v časti 2.2.4.2 na seba nenadväzujú, Komisia žiada doplniť tabuľky, z ktorých jednoznačne vyplynie spôsob kvantifikovania úspory finančných prostriedkov v sume 272 tis. eur na osobné výdavky supervízorov.

Vzhľadom na skutočnosť, že predložený materiál sa môže dotknúť aj pedagogických a odborných zamestnancov škôl, ktorých zriaďovateľom je iné ministerstvo (napr. MPSVR SR, MZ SR), Komisia žiada kvantifikáciu vplyvu na rozpočet verejnej správy rozšíriť aj o takéto typy škôl a v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada tieto vplyvy uviesť za každú dotknutú kapitolu štátneho rozpočtu zvlášť.

Komisia žiada ozrejmiť poskytovanie kompenzačného príspevku pre ostatných pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom financovaných z rozpočtov samospráv.

Odôvodnenie: Hoci návrh zákona explicitne nevylučuje z poskytovania príspevku napríklad pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom na Základných umeleckých školách, Jazykových školách či na Školských internátoch, zároveň explicitne predpokladá nulový vplyv na výdavky obcí a VÚC, pričom však títo zamestnanci nie sú súčasťou výpočtu nákladov pre štát. Komisia žiada vyjasniť, či majú byť tiež poberateľmi kompenzačného príspevku, alebo nie, a pokiaľ áno, prispôbiť tomu analýzu vplyvov.

V analýze vplyvov v časti 2.2.4.2. predkladateľ uvádza, že súčasná úprava pravidiel znižovania základného úväzku umožňuje znížiť základný úväzok supervízora už pri počte 20 detí alebo žiakov v škole o jednu hodinu týždenne. Návrh mení pravidlá tak, že v škole s počtom detí alebo žiakov do 100 nebude možné znížiť základný úväzok supervízora. Tým sa docielí úspora osobných nákladov, čo bude mať pozitívny vplyv na štátny rozpočet. V súvislosti s uvedeným by sa podľa názoru Komisie mali osobné výdavky zvyšovať, keďže úpravou nebude už možné znížiť základné úväzky supervízora. Komisia žiada uvedené vysvetliť, resp. v analýze podrobnejšie rozpísať legislatívnu zmenu.

S materiálom, z ktorého bude vyplývať nekrytý vplyv, nebude možné zo strany Komisie súhlasiť. Všetky vplyvy vyplývajúce z návrhu zákona bude potrebné zabezpečiť v rámci schválených limitov rozpočtu (vrátane limitov za oblasť zamestnanosti) dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok, bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy.

Pripomienka akceptovaná.

K sociálnym vplyvom

V bode 9. Vybrané vplyvy materiálu je potrebné vyznačiť aj negatívny sociálny vplyv vzhľadom na znižovanie základného úväzku supervízorov.

Na základe vyššie uvedeného je potrebné v predposlednom odstavci predkladacej správy uviesť, že ide aj o pozitívne aj negatívne sociálne vplyvy.

Je potrebné zhodnotiť všetky nové opatrenia v porovnaní so súčasným právnym stavom. V analýze sociálnych vplyvov chýba zhodnotenie napr. k bodu 1, 5 a 9 dôvodovej správy o osobách, ktoré spĺňajú kvalifikačný predpoklad vysokoškolského vzdelania druhého stupňa a zároveň pedagogicky pôsobia na vysokých školách minimálne tri roky, k bodom 19 a 20 dôvodovej správy, kde ide o spresnenie podmienok činnosti supervízorov a úpravou podmienok znižovania základného úväzku za výkon tejto špecializovanej činnosti ale napr. aj opatrenie k bodu 29 dôvodovej správy, ktoré má vplyv na podporu výchovy a vzdelávania detí odídencom.

V prípade, že predkladateľ nevie vykonať kvantitatívne hodnotenie v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov, je potrebné uviesť dôvod chýbajúcej kvantifikácie a doplniť, ak je to možné, modelové príklady hodnoteného vplyvu na jednu domácnosť.

Pripomienka čiastočne akceptovaná.

K vplyvom na manželstvo rodičovstvo a rodinu

Komisia odporúča predkladateľovi, aby v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože „Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch“ má pozitívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, najmä v kontexte obsahových zmien vzťahujúcich sa najmä na vyšší príjem rodín a materiálne zabezpečenie rodiny, kde (aspoň jeden) člen rodiny je pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec; vyšší príjem (pedagogických) rodín, ktorý umožňuje využiť finančné prostriedky na pokrytie iných spoločných, prípadne voľnočasových aktivít s deťmi, čo upevňuje stabilitu rodiny a výchovu vlastných detí. Vo väčšej miere to platí pre osoby, kde obaja rodičia sú pedagogickí alebo odborní zamestnanci, znižovanie konfliktov v rodinách, ktorých zdroj spočíva v nepriaznivej finančnej situácii a/alebo v potrebe viesť iný pracovný pomer popri pedagogickom zamestnaní, prípadne odbornom zamestnaní,

Komisia navrhuje predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne určil, aký je počet rodín, kde aspoň jeden z rodičov je pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec a zároveň Komisia odporúča predkladateľovi, aby identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. pozitívne vplyvy na manželstvo rodičovstvo a rodinu a vypracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu, ktorá je povinnou súčasťou predkladaného materiálu. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu Komisia odporúča zhodnotiť najmä v bodoch 8.1.5, a 8.7.1.

Pripomienka akceptovaná.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: